

An aerial photograph of a construction site, likely a dam or large earthwork project. The foreground shows a wide, flat area of grey material, possibly gravel or sand, with visible tire tracks. Several pieces of heavy machinery are present: a yellow excavator on the left, a blue excavator in the center, and a yellow bulldozer in the lower left. To the right, there's a pile of materials and some construction equipment. The background is a dense green forest. A large, thick orange curved shape, resembling a stylized 'C' or a partial circle, is overlaid on the right side of the image, framing the text.

Styrets beretning

TAKK TIL MEDARBEIDERNE

Styret ønsker å rette en stor takk til alle medarbeidere i BIR for deres solide innsats gjennom 2024. Vi ser og verdsetter arbeidet dere legger ned hver eneste dag – enten det er i krevende vinterforhold med glatte veier og tunge tak, eller på de dagene solen skinner og gir oss litt ekstra energi. Gjennom våre besøk ute i driften og på kontorene har vi møtt engasjerte medarbeidere som alle bidrar til at avfallshåndteringen fungerer på en utmerket måte. Vi har sett renovatører og kundeveiledere som står på for å holde hjulene i gang, og vi har møtt administrativt ansatte som bidrar til å utvikle og forbedre tjenestene våre. Vi opplever samhold og en stolthet over jobben som gjøres – en holdning som er avgjørende for at BIR kan opprettholde sin posisjon som en ledende aktør innen bærekraftig avfallshåndtering. Fra hjertet til dere alle: Takk for engasjementet, innsatsvilje og riktig lykke til til dere alle i året som kommer.

Styrets beretning

BIRs kjerneoppgave er å skape verdi for våre eiere og kunder gjennom å levere effektive, pålitelige og bærekraftige renovasjonstjenester. BIR har elleve eierkommuner og håndterer avfallet til 389 743 innbyggere i ti kommuner. I 2024 håndterte BIR 146 166 tonn husholdningsavfall, en økning på 1,2 prosent fra året før. Gjenvinningsgraden, inkludert energigjenvinning, var på 82,3 prosent. Mengden innsamlet matavfall fra husholdningskunder økte med 28 prosent sammenlignet med 2023. Konsernets konkurranseutsatte virksomhet håndterte til sammen 62 632 tonn næringsavfall med 95 prosent total gjenvinningsgrad. Sammen gir vi bosset ny verdi.

2024 KORT OPPSUMMERT

Driftsresultatet ble redusert fra 145,0 mill. kroner i 2023 til 128,1 mill. kroner i 2024.

I Askøy kommune gjennomfører vi fra høsten 2024 et pilotprosjekt for ny renovasjonsordning.

BIR vedtok konsernstrategi for 2025–2030 med visjonen «sammen gir vi bosset ny verdi».

Årsresultat før skatt ga et overskudd på 11,9 mill. kroner mot 53,4 mill. kroner i 2023.

Rundt 30 prosent av renovasjonsbilene våre er utslippsfrie i 2024.

BIR solgte og ga bort 1 048 tonn ombruksvarer fra miljøparkene og ombruksmarkedene.

Total mengde husholdningsavfall i 2024 var 146 166 tonn, 0,3 prosent økning fra 2023.

Bygging av biogassanlegget på Voss er godt i gang og skal ferdigstilles i fjerde kvartal 2025.

BIR ga nytt liv til 12,7 tonn hvitevarer gjennom ombruk hos samarbeidspartner.

Matavfall fra husholdningskunder økte med 28 prosent fra 2023 til 9,8 kilo per innbygger.

BIR jobber fortsatt for å få på plass finansiering til å etablere karbonfangstanlegg i Rådalen.

BIR har vokst fra 596 til 611 medarbeidere, med nedgang i administrasjon og økning i driftspersonell.

Strengere nasjonale lovkrav førte til flere tiltak for å øke kilde-sortering og bevare ressurser.

BIR fikk grønt lys for utvidelse av deponiet på Mjelstad og er sikret videre drift i mange år.

Kvinneandel i BIR-konsernet er 19,8 prosent, og det er 25 prosent kvinner i konsernledelsen.

OM VIRKSOMHETEN

BIR er Norges eneste renovasjons- og ressurskonsern som har selskaper i hele avfallets verdikjede. Vi eies av elleve kommuner i bergensregionen: Askøy, Bergen, Bjørnafjorden, Eidfjord, Kvam, Osterøy, Samnanger, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden. Selskapet håndterer avfall fra 389 743 innbyggere i ti av disse kommunene.

BIR er et kommunalt eid aksjeselskap organisert som et konsern, der kjerneprinsippet er å tilby likeverdige tjenester og like priser til alle eierkommunene. Vi tror på kraften i samarbeid og at vi sammen oppnår mer enn kommunene kunne gjort hver for seg.

BIR AS er morselskapet og har flere heleide datterselskaper som dekker innsamling av avfall, mottak, sortering, materialgjenvinning og behandling av avfall. Vår hovedoppgave er å levere effektive, pålitelige og bærekraftige renovasjonstjenester til eierkommunene. I tillegg deltar vi i flere innovative prosjekter innen sirkulær økonomi og digitale tjenester, både nasjonalt og internasjonalt.

I 2024 utviklet BIR en ny konsernstrategi for 2025–2030. Vår nye visjon er «sammen gir vi bosset ny verdi». Vi har en tydelig ambisjon om å være en pådriver for et sirkulært samfunn, der vi tilrettelegger for ombruk, gjenvinner ressurser og sikrer riktig håndtering av avfall. Vi skal skape bærekraftig vekst og ta karbonansvar, både i egen drift og gjennom påvirkning i hele verdikjeden.

Som vestlendingenes egen miljøbedrift forplikter vi oss til å skape verdi for kunder, eiere og samarbeidspartnere. Vi spiller på lag med våre kunder for å forstå deres behov og videreutvikler våre tjenester slik at det blir enkelt å bidra til omstillingen. For å lykkes med strategien må vi ha kompetente medarbeidere, digital modenhet og ansvarlig styring og drift.

Bærekraft er en integrert del av konsernstrategien og forankret i de tre dimensjonene innen ESG (Environmental, Social and Governance): klima og miljø, sosiale forhold og god styring.

Våre kjerneverdier – superpålitelig, miljøpådriver, imøtekomende og lagspiller (SMIL) er fortsatt et solid fundament i alt vi gjør.

VIKTIGE HENDELSER I 2024

2024 har vært et økonomisk krevende år for BIR, preget av økte kostnader knyttet til forbrenningsavgift, høye renteutgifter og lavere energipriser. Som følge av dette måtte vi øke renovasjonsgebyrene med 35 prosent fra 2025, samtidig som vi økte prisene i miljøparkene for første gang siden 2005. Til tross for effektiviseringstiltak og ansettelsesstopp i administrative og ledende stillinger, har endrede rammebetingelser og generell prisstigning gjort det nødvendig å justere prisnivået for å sikre bærekraftig drift.

Økte krav om utsortering

Fra 2025 er det nye krav til utsortering av matavfall, glass- og metallemballasje samt tekstiler. For å imøtekomme dette har vi i 2024 lagt til rette for hjemmenær henting av matavfall og glass- og

metallemballasje der det er mulig, samt at vi sammen med Bergen kommune planlegger etablering av flere fellesløsninger. Når det gjelder tekstiler, oppfordrer vi til gjenbruk og materialgjenvinning gjennom eksisterende innsamlingsordninger, men ser behov for videre utvikling av løsninger. Målet er å gjøre kildesortering enkelt og tilgjengelig, slik at vi sammen kan øke materialgjenvinningen og redusere avfallsmengden.

Pilot på Askøy for å sikre økt utsortering

Etter vedtak i Askøy kommune, startet BIR i 2024 et pilotprosjekt på Askøy med mål om å oppnå økt utsortering av avfall. Alle husholdninger fikk egne spann til både matavfall og glass- og metallemballasje og hentefrekvens for restavfall ble redusert fra hver uke til hver fjerde uke. Piloten innebærer også endret gebyrutforming med mål om å gi insentiver til økt utsortering. Piloten videreføres i 2025.

Grunnsteinsnedleggelse for biogassanlegget

Byggingen av biogassanlegget på Voss er godt i gang og følger planen både økonomisk og tidsmessig, med ferdigstillelse i fjerde kvartal 2025. Anlegget vil bidra til sirkulærøkonomien ved å omdanne matavfall og kumøkk til biogass og høykvalitets biorest til gjødsel. Vi samarbeider tett med Voss herad og jobber for å etablere en biopark rundt anlegget, hvor flere sirkulære virksomheter kan etablere seg. Matavfall leveres i papirposer for å sikre en plastfri biorest, slik at ressursene utnyttes på en bærekraftig måte.

Grønt lys for utvidelse av Mjelstad Miljø

BIR fikk i mai enstemmig vedtak fra heradsstyret på Osterøy for utvidelse av avfallsdeponiet på Mjelstad. Utvidelsen på nesten 900 000 tonn sikrer videre utvikling av metallsorteringsanlegget og deponiet i mange år fremover. Prosessen har vært grundig, med flere politiske behandlinger og justeringer for å minimere naturpåvirkning. Lokalpolitikere har gitt ros for planprosessen, og befaringen på Mjelstad bidro til økt forståelse for anleggets drift. BIR har hatt god dialog med politikerne gjennom hele prosessen, noe som har resultert i en løsning som alle parter er fornøyd med.

Videre arbeid med karbonfangstanlegg

Arbeidet med å etablere et karbonfangstanlegg i Rådalen har fortsatt gjennom året, og vi har blitt tildelt inntil 28,5 millioner kroner i ENOVA-støtte til et forprosjekt. Målet er å fange 100 000 tonn CO₂ årlig, noe som vil gjøre anlegget karbonnøytralt og bidra til at Bergen når sine klimamål for 2030. Videre fremdrift avhenger av statlig finansiering, som vi fortsatt venter avklaringer på. Samtidig har forbrenningsavgiften på 104 millioner kroner i 2024 redusert våre muligheter til egenfinansiering av anlegget.

Økt ombrukssatsing

Flere brukthaller ble oppgradert og ombygd, og som en del av lanseringen ble gjenvinningsstasjonene omdøpt til miljøparker og mobil gjenvinningsstasjon fikk navnet miljøbuss. Gratis innlevering av ombruksvarer ble innført ved alle miljøparker, og det ble innført verdisetting av ombruksvarer ved miljøparkene på Askøy og i Kvam. BIR Nyverdi har gjennomført et vellykket ombruksprosjekt i Møllendalsveien, som danner grunnlag for videre satsing på ombruk i miljøparkene. Vi har også hatt gode samarbeider med tredjepartsaktører for å fremme ombruk. Slike initiativ vil være viktige i vårt videre arbeid med sirkulære løsninger.

Digital transformasjon

I 2024 startet BIR et omfattende prosjekt for å omstille seg til en mer digital drift. BIR har behov for å utvikle seg digitalt. Dette gjelder både organisasjonen samlet og medarbeidere. Det ble i 2024 derfor arbeidet med å oppdatere den teknologiske infrastrukturen, fornye systemer og å sikre god og sikker tilgang til korrekte digitale verktøy for alle medarbeidere. Det ble også arbeidet med sikkerhet knyttet til alle systemer. Arbeidet med utvikling av den teknologiske infrastrukturen, fornyelse av systemer, sikkerhet og bedre bruk av digitale systemer vil fortsette også i 2025.

ÅRSRESULTAT OG RESULTATDISPONERING

Konsernet består, i tillegg til BIR AS, av følgende datterselskap:

Direkte eie	Andel
BIR Bedrift AS	100 prosent
BIR Husholdning AS	100 prosent
BIR Infrastruktur AS	100 prosent
BIR Nyverdi AS	100 prosent
BIR Ressurs AS	100 prosent
BIR Voss Hardanger AS	100 prosent
Biosirkel Vestland AS	100 prosent
Fleslandsveien 67 AS	100 prosent
Lønningen Tomteselskap AS	100 prosent
Møllendalsveien 31 AS	100 prosent
Møllendalsveien 40 AS	100 prosent

Indirekte eie (selskaper eid av BIR Bedrift AS)	Andel
Bossug AS	100 prosent
Brødr Salomonsen AS	100 prosent
Lønningshaugen 6 AS	100 prosent
Ommat Matressurs AS	100 prosent
Norsk Riving AS	87 prosent
Retura Vest AS	80 prosent
Alværvik Cotainerservice AS	60 prosent

Konsernet har investeringer i følgende selskap:	Andel
BIR Bedrift Energi AS	50 prosent
Eviny Termo AS	49 prosent
Carrot AS	35 prosent
Retura Sogn- og Fjordane AS	36 prosent
Invertapro AS	25 prosent
Retura Norge AS	20 prosent
Greentech Innovators AS	16 prosent
Bergen Carbon Solutions AS	5 prosent

Resultatregnskap

Fortsatt drift

Styret bekrefter at forutsetningene for fortsatt drift er til stede, og at dette er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet.

Om konsernregnskapet – aksjonærsynet og selvkost

BIR-konsernet driver både lovpålagt aktivitet etter selvkostregelverket og konkurranseutsatt virksomhet, men konsernregnskapet er utarbeidet etter aksjonærsynet og viser derfor aksjonærenes resultat (tilsvarende konkurranseutsatt virksomhet). Prinsippet som er fulgt i konsernregnskapet er at man viser konsernets samlede bruttoinntekter, både for selvkost og konkurranse. Underskudd på selvkost vises som en opptjent selvkostinntekt i resultatregnskapet, mens et overskudd på selvkost vil være en negativ opptjent inntekt. Det vises til note 4 for selvkostresultatet. Tilsvarende prinsipp gjelder for morselskapet BIR AS.

Driftsinntekter

BIR-konsernet hadde i 2024 en omsetning på 1 422,2 mill. kroner mot 1 310,3 mill. kroner i 2023. Det er en omsetningsøkning på 111,9 mill. kroner (8,5 prosent) i forhold til året før. Opptjent selvkostinntekt reflekterer at konsernet hadde større kostnader enn de har fått inn på lovpålagte inntekter i året. Holder man dette utenfor, var økningen i inntekter 3,5 prosent. Endringen gjenspeiler hovedsakelig at konsernet hadde en 5 prosent økning på renovasjonsgebyret, men har samtidig fått reduserte energiinntekter relativt til året før. I tillegg har man ikke fullt ut klart å innhente endringen i CO₂-avgiften ved de samlede behandlingsinntektene på forbrenningsanlegget.

I BIR AS økte driftsinntektene fra 834,0 mill. kroner i 2023 til 940,0 mill. kroner i 2024. Opptjent selvkostinntekt økte med 57,2 mill. kroner og reflekterer at gebyrinntektene var lavere enn kostnadene på selvkost for året. Holder man dette utenfor, var økningen på 7,0 prosent. Forklaring på økningen kommer fra en økning i gebyrinntekter på 5 prosent samt noe økte inntekter på fellestjenester og leieinntekter fra datterselskaper for å absorbere et høyere kostnadsnivå i takt med inflasjonsutvikling, selvkostrente og økt tjenestetilbud.

Driftskostnader

Driftskostnadene i konsernet økte med 128,8 mill. kroner, fra 1 165,3 mill. kroner i 2023 til 1 294,1 mill. kroner i 2024.

Økningen i driftskostnader forklares med utgangspunkt i flere forhold. For det første har konsernet de siste årene investert i en dyrere elektrisk anleggsmiddelpark for å møte nye miljøkrav, og et fullt år med avskrivning av grønt bossnett gir økte avskrivninger. Videre har CO₂-avgiften økt fra 131 kroner til 485 kroner per tonn behandlet avfall – en økning på 270 prosent. Denne økningen i forbrenningsavgiften har blant annet bidratt til at konsernet også har hatt et større forprosjekt på karbonfangst gjennom 2024. Et sterkt lønnsoppgjør for 2024 – spesielt for renovatører, samt økning i tjenestetilbudet har bidratt til å øke konsernets lønnskostnader med 7,9 prosent.

Driftskostnadene i BIR AS ble økt fra 749,0 mill. kroner i 2023 til 844,0 mill. kroner i 2024, en økning på 95,0 mill. Kroner. Årsaken

til økningen reflekterer i hovedsak de økte kostnadene med å drive lovpålagt virksomhet i datterselskapene som nevnt i avsnittet over.

Driftsresultat

Driftsresultatet for konsernet ble redusert med 16,8 mill. kroner, fra 145,0 mill. kroner i 2023 til 128,4 mill. kroner i 2024.

Driftsresultatet i morselskapet økte med 10,9 mill. kroner fra 85,0 mill. kroner i 2023 til 96,0 mill. kroner i 2024.

Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskaper

Resultatandelen fra Eviny Termo AS var 2,0 mill. kroner i 2024, mot 5,1 mill. kroner i 2023. Egenkapitalmetoden er benyttet for å beregne BIR-konsernets andel. I selskapsregnskapet ligger investeringen ført til kostpris.

Netto finanskostnader

Netto finanskostnad økte med 24,7 mill. kroner i 2024, fra -91,5 mill. kroner i 2023 til -116,2 mill. kroner i 2024. Endringen relaterer seg i hovedsak til noe høyere rente og tilhørende belåning i 2024 enn foregående år. Høyere belåning har vært nødvendig for å finansiere utbygging av biogassanlegg og underskuddet på selvkost i 2024.

For BIR AS er netto finansposter endret med 36,6 mill. kroner, fra -26,1 mill. kroner i 2023 til -62,7 mill. kroner i 2024. Endringen relaterer seg i hovedsak til at man ikke har mottatt utbytter fra datterselskaper i 2024, samt høyere belåning slik som nevnt over.

Årsresultat og resultatdisponering

Årsresultatet etter skatt for konsernet viser et overskudd på 8,7 mill. kroner i 2024, mot 33,8 mill. kroner i 2023. Overskuddet i BIR AS ble redusert fra 53,3 mill. kroner i 2023 til 28,5 mill. kroner i 2023, en endring på 24,8 mill. kroner.

Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen var ved årsskiftet for henholdsvis BIR Konsern og BIR AS 16,8 og 16,3 prosent. Tilsvarende tall for 2023 var 17,7 og 16,0 prosent.

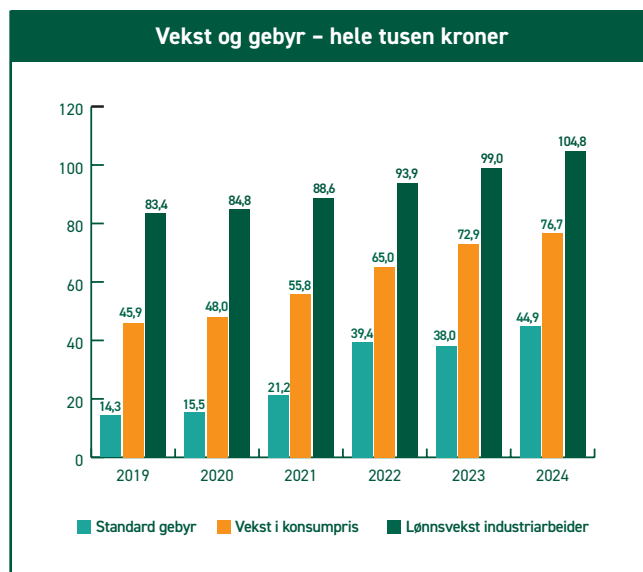
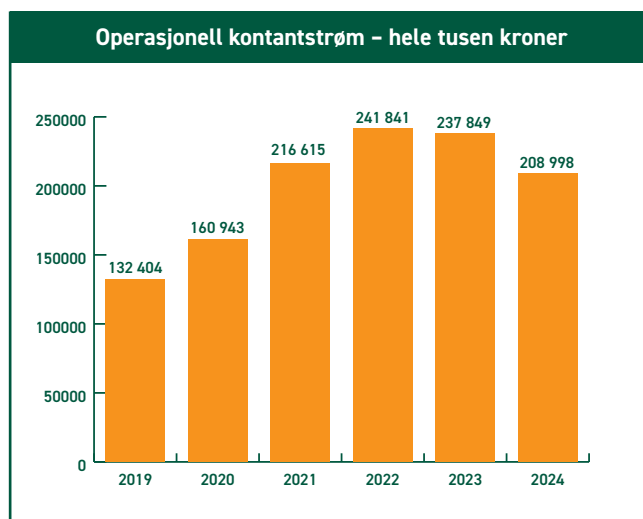
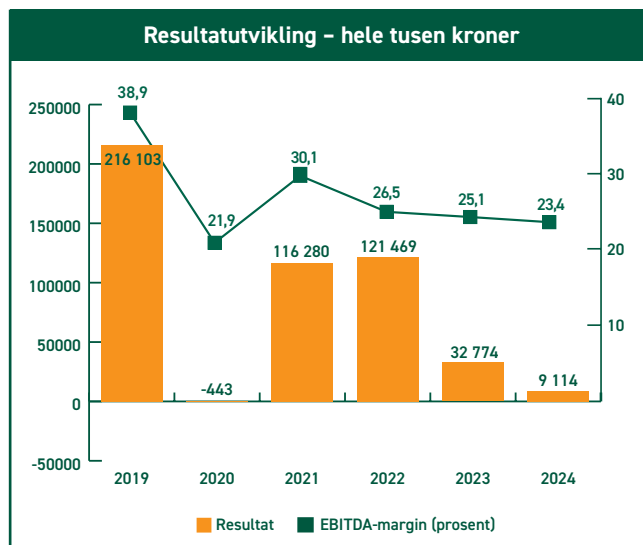
Disponering av årets resultat

Av overskudd i BIR AS på 28,5 mill. kroner, anbefales 24,1 mill. kroner overført til annen egenkapital og 4,4 mill. kroner utbetalt som ordinært utbytte.

Kontantstrøm

I 2024 hadde konsernet en netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på 209,0 millioner kroner, en nedgang fra 237,8 mill. kroner i 2023. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var -294,9 mill. kroner, som er en reduksjon i negativ kontantstrøm sammenlignet med -395,3 mill. kroner året før. Finansieringsaktivitetene ga en netto kontantstrøm på 102,2 mill. kroner, mot 192,0 mill. kroner i 2023.

Samlet ga dette en positiv netto endring i kontanter og kontantekvivalenter i konsernet på 16,3 mill. kroner i 2024, mot 34,6 mill. kroner i 2023. For morselskapet BIR AS var netto endring i kontanter og kontantekvivalenter 33,1 millioner kroner i 2024, sammenlignet med 12,3 mill. kroner året før.

Konsernet og morselskapet finansierer mye av investeringene ved opptak av lånefinansiering. Dette må blant annet ses i sammenheng med at de varige driftsmidlene har lange levetider og selvkostfondet skal balansere over en kortere horisont enn de varige driftsmidlenes gjennomsnittlige levetid.

Investeringer, balanse og likviditet

Investering i aksjer

BIR-konsernet har kjøpt majoritetsandel (60 prosent) i Alværvik Containerservice AS i mars 2024. I november 2024 ble det foretatt en emisjon i Retura Sogn- og Fjordane AS hvor BIR ikke deltok, noe som resulterte i at eierandel ble redusert fra 66,6 prosent til 36,1 prosent og er ved utgangen av året et tilknyttet selskap. Ved inngangen til året realiserte konsernet det tilknyttede selskapet Eviny Energiservice AS.

Investeringer i varige driftsmidler

I løpet av 2024 investerte BIR-konsernet 330,0 mill. kroner i varige driftsmidler, mot 416,9 mill. kroner i 2023. BIR AS foretok tilsvarende investeringer på 123,1 mill. kroner i 2024, mot 146,1 mill. kroner i 2023.

Balanse

Konsernets samlede eiendeler utgjorde 4 086,3 mill. kroner ved utgangen av 2024, en økning fra 3 848,5 mill. kroner året før. Veksten er i hovedsak knyttet til økte investeringer i varige driftsmidler, som steg til 3 189,5 mill. kroner fra 3 117,1 mill. kroner året før. Finansielle anleggsmidler økte betydelig til 547,0 mill. kroner, mot 333,5 mill. kroner i 2023, som følge av blant annet stort underskudd på selvkost som øker langsiktige fordringer på innbyggerne.

Omløpsmidlene var samlet 339,5 mill. kroner ved utgangen av året, ned fra 388,3 mill. kroner i 2023. Reduksjonen skyldes hovedsakelig lavere kundefordringer og andre kortsiktige fordringer.

Egenkapitalen i konsernet var 685,7 mill. kroner ved årsslutt, opp fra 681,5 mill. kroner året før. Økningen skyldes i hovedsak positivt årsresultat.

Samlet gjeld utgjorde 3 400,6 mill. kroner, en økning fra 3 167,0 mill. kroner året før. Økningen er i hovedsak relatert til økt opptak av langsiktig gjeld som følge av investeringer i driftsmidler og finansiering av underskudd på selvkost.

For morselskapet BIR AS var balansesummen 3 489,4 mill. kroner per 31. desember 2024, sammenlignet med 3 387,1 mill. kroner året før. Økningen gjenspeiler høyere utlån og investeringer i datterselskap, samt økte fordringer mot konsernselskaper. Egenkapitalen i BIR AS utgjorde 567,9 mill. kroner, mens gjelden utgjorde 2 921,5 mill. kroner ved årsslutt.

Likviditet

Konsernets likviditetsposisjon var god ved utgangen av 2024, med en økning i kontanter og bankinnskudd fra 115,0 mill. kroner i 2023 til 131,3 mill. kroner i 2024. For morselskapet BIR AS var likviditeten også styrket sammenlignet med foregående år, med kontantbeholdningen økt fra 39,7 mill. kroner til 72,7 mill. kroner. Utover dette har morselskapet og konsernet ubenyttede trekkmuligheter for likviditet.

Feil i tidligere års regnskap

BIR har for regnskapsåret 2024 hatt en gjennomgang av praksis for beregning av skatt i konsernet og har i denne forbindelse lagt om metoden noe – som også omfatter årene 2022 og 2023. Under denne gjennomgangen ble det avdekket en feil i selvkostberegningen for de samme årene. Som en følge av endret beregning av skatt og feil i selvkostfordeling er tidligere års sammenligningstall korrigert. Se mer utdypende informasjon i note 17.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Fjernvarme er en viktig del av energiforsyningen, men den har ikke vært inkludert i Regjeringens strømsstøtteordning i 2024. Dette skaper en skjevhet som må rettes opp for å sikre rettferdig konkurranse. Den 10. mars 2025 la Regjeringen frem et forslag om Norgespris. Forslaget legger opp til likebehandling av fjernvarmekunder, noe som kan styrke rammebetingelsene for avfallsforbrenning og fjernvarmeproduksjon. Dersom forslaget blir vedtatt, vil det bidra til økt energiproduksjon, avlastning av strømmettet og bedre beredskap i energiforsyningen.

I forbindelse med restrukturering av Norsk Riving på nyåret, er nå BIR Bedrift eneste eier i selskapet.

RISIKOSTYRING

BIR håndterer risiko på flere områder for å sikre stabil drift og måloppnåelse. Konsernet jobber systematisk med risikovurderinger innen beredskap, HMS, drift, bærekraft og strategi, og datterselskapene rapporterer jevnlig om risikostyring i sin virksomhet. Konsernets likviditetsrisiko håndteres ved å ha løpetider på lån som er tilpasset konsernets aktivaside. Ved å drive i hovedsak lovpålagt virksomhet er konsernet en attraktiv aktør for kredittinstitusjoner, noe som reduserer likviditetsrisiko betydelig og kapitaltilgangen oppleves som god. Finansiell risiko håndteres gjennom rentebytteavtaler og god oppfølging av kredittrisiko, mens strategisk og markedsmessig risiko knytter seg til konjunktursvingninger, regelverksendringer og langsiktige energikontrakter. Statlige endringer i rammebetingelser påvirker avfallsbransjen og kan ha konsekvenser for konsernets virksomhet, særlig innen rammebetingelser knyttet til avfallsforbrenning og fjernvarmeutbygging.

Fjernvarme fra avfallsforbrenning spiller en viktig rolle i forsyningssikkerhet og utslippsreduksjon, men står overfor betydelige utfordringer knyttet til rammebetingelser. Forbrenningsavgiften svekker konkurransekraften og kan føre til økt eksport av avfall til Sverige, mens manglende insentiver for karbonfangst kan true anleggets videre drift. Økt elektrisitetsbruk belaster kraftnettet og kan gi høyere strømpriser, noe som påvirker industriutvikling og energisikkerhet. Forutsigbare rammevilkår, tilpassede avgiftsmodeller og finansiering av karbonfangst er avgjørende for å sikre fjernvarmens fremtidige rolle i et bærekraftig energisystem.

Økningen i forbrenningsavgiften fra 26,4 millioner kroner i 2023 til 88 millioner kroner i 2024 representerer en betydelig økonomisk belastning.

Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Gjennom arbeidet med åpenhetsloven, kartlegges konsernets potensielle og faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Detaljert redegjørelse er publisert på www.bir.no.

ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

BIR jobber aktivt for et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø og har et tett samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Gjennom behandlingsforsikring får medarbeidere støtte ved sykdom eller skade, inkludert tilgang til spesialisthelsetjenester og psykologisk førstehjelp.

Konsernstrategien understreker at vi trenger kompetente medarbeidere for at vi sammen skal skape ny verdi av bosset. BIR skal være en attraktiv arbeidsplass og tiltrekke oss riktig kompetanse. Vi skal ta vare på og utvikle medarbeiderne. Dette skal vi gjøre ved å bygge kultur for felleskap, mangfold og samhandling på tvers. BIR skal spesielt satse på kompetanseheving og jobbe for å skape en kultur for kontinuerlig læring og samarbeid. Dette for å kunne omstille organisasjonen og tilrettelegge for intern mobilitet.

Medarbeidere

BIR hadde ved utgangen av 2024 totalt 611 ansatte. Gjennomsnittsalderen er 43,9 år, mens den i 2023 var 44,7 år.

Mangfold og likestilling

BIR har som mål å skape et trygt og inkluderende arbeidsmiljø der alle verdsettes for sine ulike kompetanser og blir anerkjent for sine talenter. BIR har tro på at representasjon av kjønn, forskjellige etniske grupper, aldersgrupper og funksjonsnedsettelse bidrar til et godt arbeidsmiljø, positive resultater og innovasjon.

I konsernstyret (BIR AS) er det 50 prosent kvinner. I styrene i datterselskapene fordeler kvinneandelen seg som følger: BIR Ressurs 50 prosent, BIR Bedrift 50 prosent (inkludert døtrene Retura Vest og Norsk Riving), BIR Nyverdi 40 prosent, BIR Infrastruktur 75 prosent, BIR Husholdning 60 prosent. I hele BIR-konsernet er kvinneandelen på 19,8 prosent, og 22,7 prosent av ledere med personalansvar er kvinner. Konsernledelsen består av 25 prosent kvinner. En jevn fordeling av kvinner og menn i arbeidsstyrken er et mål vi arbeider mot også når det gjelder kvinner i ledende stillinger. Redegjørelse om likestilling og oppfyllelse av aktivitetsplikten er offentlig tilgjengelig på selskapets hjemmeside www.bir.no.

Sykefraværet

Sykefraværet var på 7,43 prosent, hvorav 4,73 prosent var langtidssykefravær og 2,69 prosent korttidssykefravær, en oppgang på 0,39 prosentpoeng fra 2023.

Skader og uhell

Det ble totalt registrert 1 858 saker i forbedringssystemet i 2024. Av disse er 341 av sakene forbedringsforslag, mens 1 541 av sakene er relatert til avvik. Samlet representerer antall saker i forbedringssystemet en økning på 36,4 prosent sammenlignet med 2023.

I 2023 hadde konsernet 13 arbeidsulykker med fravær, en nedgang på fem sammenlignet med 2023. Antall materielle skader påført tredjepersons eiendeler endte på 30 i 2024, en økning på 6 skader sammenlignet med 2023. Kostnadene forbundet med disse skadene er 2,25 millioner kroner. Tilsvarende beløp i 2023 var 1,66 millioner kroner.

Arbeidstakerorganisasjoner og AMU

BIR har et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene og gjennomfører drøftinger på både konsern- og selskapsnivå. Arbeidsmiljøutvalg (AMU) er etablert i samtlige selskaper der dette er påkrevd, og samarbeidet anses som velfungerende.

Kompetansebedrift

BIR er en godkjent lærebedrift innen flere fagområder og hadde ved årsskiftet åtte lærlinger fordelt på IT-driftsfaget, yrkessjåførfaget, salgsfaget, gjenvinningsfaget og logistikk- og reservedelsfaget. Vi har også samarbeidet med Tuft Transportskole for yrkessjåføropplæring. BIR deltar aktivt i Trainee Vest og REdu-programmet for å tiltrekke seg unge talenter og styrke bransjens kompetanseutvikling. I løpet av året har vi også jobbet målrettet med organisasjonskultur for å styrke samholdet i konsernet og håndtere spesifikke utfordringer i enkelte selskaper.

BIR-konsernet fullførte det fjerde kullet av sitt lederutviklingsprogram med 19 deltakere fra alle selskapene.

Bærekraft og samfunnsansvar

BIR er en sentral samfunnsaktør som håndterer store mengder avfallsressurser på en ansvarlig og bærekraftig måte. Vi stiller tydelige krav til bærekraft i hele verdikjeden, både i egen drift og hos samarbeidspartnere og leverandører. BIRs nye konsernstrategi har fått et tydelig preg av at BIR skal arbeide aktivt med å redusere negativ påvirkning på klima og miljø, samt øke positive sosiale og miljømessige påvirkninger.

Det er utarbeidet en klimarisikoomanalyse for konsernet som beskriver risikopunkter, med tilhørende konsekvenser for BIR og forslag til tiltak.

EUs bærekraftsdirektiv CSRD er implementert i norsk regelverk, og BIR vil etter gjeldende regelverk bli pliktig å rapportere bærekraftsinformasjon i henhold til regnskapsloven og European Sustainability Reporting Standards (ESRS) for regnskapsåret 2025. EU har foreslått endringer i gjeldende regelverk, og BIR følger utviklingen tett og vurderer hvilke konsekvenser forslaget vil få.

For å sikre ansvarlige innkjøp har vi utarbeidet en veileder for bærekraftige anskaffelser der alle våre konkurranser vurderes med hensyn til miljø.

Holdningsskapende arbeid

BIR har gjennom 2024 arbeidet aktivt med holdningsskapende tiltak for å øke bevisstheten om gjenbruk, avfallshåndtering og bærekraft. Vi arrangerte ombruksjulemarked som en del av Gjenbruksuken og en gjenbruksfestival for studenter i samarbeid med Sammen, og vi har deltatt på ulike stands og arrangementer som Om i morgen, Trafikksikkerhetsdagen, utdanningsmesser og 4H-landsleir. BIR tilbyr undervisning og omvisninger for å engasjere barn og unge i miljøspørsmål. I samarbeid med VilVite har vi jobbet med formidling av bærekraftige løsninger, og gjennom installasjonen Bossbanken vises hvordan ulike typer

avfall skal håndteres slik at vi utnytter ressursene i det vi ikke lenger har bruk for. Vi har også vært aktive i sosiale medier for å spre informasjon og skape engasjement rundt avfallsreduksjon og sirkulær økonomi.

Dialog med eiere og politikere

BIR er opptatt av å ha en ærlig og god dialog med våre eierkommuner, interessenter og sentrale politikere. Gjennom 2024 BIR har vi hatt møter der vi har informert om en svekket økonomisk situasjon som følge av økte kostnader, endrede rammebetingelser og fall i energipriser. I tråd med nye utsorteringskrav fra 2025 må kommunene innføre henteordninger for matavfall, plastemballasje, papp og papir samt glass- og metallemballasje.

På agendaen har vi også hatt temaer som justering av renovasjonsgebyrene for 2025 for å dekke økte krav til utsortering og tjenesteutvikling. Vi har vist til at forbrenningsavgiften og høye CO₂-avgifter påvirker økonomien betydelig, og at vi fortsetter arbeidet for å få på plass finansiering for karbonfangstanlegget i Rådalen. Videre jobber BIR med effektiviseringstiltak for både lovpålagte og konkurranseutsatte tjenester for å sikre en bærekraftig økonomi.

Kundetilfredshet

BIR gjennomfører jevnlig kundeundersøkelser for å videreutvikle tjenestene og evaluere kundetilfredshet.

I forkant av pilotprosjektet på Askøy, som tester utvidet kildesortering og ny gebyrmodell, viste undersøkelsen at de fleste husholdninger kildesorterer, men med geografiske forskjeller. Tilliten til BIR er høyere i nord, hvor også tilfredsheten med kildesorteringsmulighetene er større. Halvparten ønsker egne spann til glass- og metallemballasje, mens behovet for større papirspann er begrenset. Valget mellom containerløsning og individuelle spann påvirket ikke andelen som kildesorterer matavfall. Pilotprosjektet skal evalueres i 2025.

Innføringen av betaling for ombruksvarer er godt mottatt, med over 80 prosent av kundene som mener prisnivået er passende. Ombruksmarkedene på Askøy og Kvam har en gjennomsnittlig vurdering på 4,7 av 5.

BIRs kundesenter for husholdningskunder måler daglig kundetilfredshet, inkludert svartid, veiledernes engasjement og generell fornøydhet. I 2024 svarte 2 232 kunder på undersøkelsen, der resultatene viser høy tilfredshet. Engasjement og kunnskap scorer 87, generell fornøydhet 84 og svartid 86. Oppklaring (79) og enkelhet (77) har noe lavere resultater, men ligger fortsatt på et akseptabelt nivå. Samlet sett viser målingene at kundesenteret leverer god service.

ETIKK, INTEGRITET OG VIRKSOMHETSSTYRING

BIR skal opprettholde en høy etisk standard og følger etiske retningslinjer og verdier i all virksomhet. Vi har forpliktet oss til å respektere menneskerettigheter gjennom FUTURE-PROOF-samarbeidet, et initiativ fra Bergen Næringsråd og Raftostiftelsen.

BIR har nulltoleranse for korrupsjon og skal alltid operere med høy integritet.

Vi jobber kontinuerlig med å forbedre våre prosesser og rutiner, sikrer opplæring og følger opp gjennom rapportering og revisjoner.

BIR har i 2024 vedtatt og implementert Code of Conduct for styremedlemmer og konsernledelsen.

Det er registrert fire varslingssaker i 2024. Disse er ferdig behandlet og lukket.

YTRE MILJØ

BIR skal være en pådriver i overgangen til fremtidens lavutslippssamfunn. Dette innebærer å redusere avtrykket av egen drift og påvirke utover egen verdikjede.

BIR skal ta karbonansvar ved å arbeide for karbonfangstanlegg, produsere fossilfritt drivstoff, sikre fossilfri drift og bidra til at klimagassutslipp fra BIRs drift er null i 2030.

Avfallsforbrenning gir belastning på ytre miljø gjennom utslipp til luft og vann. Utslippene til luft og vann fra forbrenningsanlegget ligger i all hovedsak godt innenfor konsesjonsgrensene. Avfallsforbrenning gir belastning på ytre miljø gjennom utslipp til luft og vann. Vi har i 2024 hatt noen utfordringer med dioksinverdier til luft, og et nytt myndighetskrav til utslipp av metallet antimon til vann. Begge sakene er under behandling, med tiltak som delvis er gjennomført i 2024, og noen som skal gjøres i 2025.

Deponidrift er også en type virksomhet som gir belastninger på ytre miljø. Deponiet på Mjelstad er et industrideponi med sigevannsoppsamling som leder vannet ned til et renseanlegg i bunnen av deponiet. Der blir vannet renset før det blir sluppet ut på dypt vann i Osterfjorden. I mai vedtok et enstemmig heradsstyre på Osterøy utvidelse av avfallsdeponiet på Mjelstad og sikrer anleggets drift i 35 nye år.

Tiltak for å redusere negativ miljøpåvirkning

BIR har et strategisk mål om 100 prosent fossilfri drift innen 2030. Utskiftingsplanen for renovasjonskjøretøy tilsier at vi når dette målet. I dag er ca. 30 prosent av bil- og maskinparken elektrisk. Videre jobber vi med å redusere den samlede kilometerproduksjonen gjennom effektivisering av rutestrukturer samt å være helt i tet for å teste ut og implementere innovative og miljøvennlige driftsløsninger. Energileveransen til Eviny Termo sitt fjernvarmenett gjør BIR til en viktig bidragsyter til lavere CO₂-utslipp i bergensområdet. BIR har som mål å fange og lagre CO₂ fra avfallsforbrenning. I 2024 fikk BIR støtte fra ENOVA til RÅCCS-prosjektet, et samarbeidsprosjekt med Eviny Termo om karbonfangst i Rådalen. BIR deltar også i prosjekter med akademika og oppstartsselskaper innen karbonfangst, bruk og lagring, og har tett samarbeid med andre forbrenningsanlegg om temaet.

FREMTIDSUTSIKTER

Konsernstrategi 2025–2030

BIRs nye konsernstrategi for perioden 2025–2030 legger grunnlaget for en fremtidsrettet og bærekraftig utvikling av konsernet. Strategien bygger på prinsipper for effektiv tjenesteproduksjon, sirkulær økonomi og god ressursutnyttelse. BIR skal i perioden styrke vår posisjon som en ledende aktør innen avfalls- og ressursforvaltning gjennom økt digitalisering og innovasjon.

Gjennom samarbeid med bransjeaktører, forskningsmiljøer og næringsliv skal BIR finne nye løsninger for avfallsreduksjon, økt ombruk og bedre materialgjenvinning. Den nye strategien legger særlig vekt på utvikling av sirkulære forretningsmodeller, hvor avfall i enda større grad blir en verdifull ressurs i samfunnet. Dette innebærer også økt samhandling med andre sektorer for å sikre gode og bærekraftige råvarestrømmer.

Forventet økonomisk utvikling

BIRs økonomiske utvikling påvirkes av en rekke eksterne faktorer, inkludert energiinntekter, utviklingen i forbrenningsavgiften, den generelle økonomiske situasjonen og geopolitiske forhold. Særlig avgiften på forbrenning av restavfall har hatt stor betydning for økonomien i bransjen de senere årene.

I dag er avfallsforbrenning den eneste lokale kilden til beredskapsenergi, og uten denne mister vi en kritisk del av beredskap innen energiforsyning i Bergen. Dersom denne avgiften reduseres eller fjernes, vil det kunne gi BIR bedre økonomiske rammebetingelser.

Den lovpålagte delen av BIR skal fortsatt levere effektive og kostnads-effektive tjenester. Prisene på de lovpålagte tjenestene holdes på et lavt nivå, og BIR vil kontinuerlig arbeide for å optimalisere driften. Den konkurranseutsatte delen av konsernet står overfor krevende rammevilkår, og resultatene vil avhenge av markedsutviklingen og reguleringsendringer. BIR arbeider aktivt for å tilpasse seg skiftende betingelser og sikre en bærekraftig og robust økonomisk drift, blant annet gjennom innovasjon og effektiv ressursutnyttelse.

Teknologiutvikling og digital modenhet

BIR vil i samarbeid med andre aktører i bransjen de kommende årene ta viktige steg innen teknologiutvikling og digitalisering. Bransjen har tradisjonelt ligget etter andre sektorer i teknologisk modenhet. BIR vil arbeide aktivt for økt standardisering i avfallsbransjen. Digital sporing og analyse av avfallskomponenter vil være sentrale satsingsområder for å sikre at avfallsressursene kan brukes på en mest mulig hensiktsmessig måte i nye verdikjeder.

Sirkulære forretningsmodeller og samarbeid

BIR ser muligheter i å videreutvikle sirkulære forretningsmodeller i samarbeid med andre bransjer og aktører. BIR ønsker å være en aktiv pådriver for å sikre at avfall håndteres som en verdifull ressurs før det når avfallsstadiet.

Sirkulærøkonomiske løsninger krever bransjeoverskridende samarbeid. Dette inkluderer blant annet samarbeid om gjenbruksløsninger, videreforedling av avfallsråvarer og etablering av innovative produksjonsprosesser basert på resirkulerte materialer.

Som en del av BIRs satsing på sirkulære løsninger og økt ressursutnyttelse, bygger konsernet et biogassanlegg på Voss som settes i drift i løpet av 2025. Dette anlegget vil produsere biogass av matavfall fra regionen og kumøkk fra bønder på Voss. Mesteparten av biogjødselen som produseres i denne prosessen vil erstatte bruk av kumøkk som gjødsel, og med dette reduseres metanutslipp fra landbruket i vesentlig grad. Biogassen kan brukes som drivstoff. Dette er et viktig steg mot en mer klimavennlig og bærekraftig avfallsbehandling.

BIR mener at avfallsbransjen har en nøkkelrolle i det grønne skiftet. Ved å kombinere teknologi, samarbeid og en tydelig strategisk retning, vil BIR bidra til en mer bærekraftig og fremtidsrettet ressursforvaltning.

STYRETS ARBEID

Om styret

Styret i BIR AS består av åtte medlemmer, hvorav seks velges av BIRs bedriftsforsamling. Av disse seks medlemmene skal Bergen kommune ha fire medlemmer og de øvrige kommunene skal ha to medlemmer, de siste to tiår representert ved Bjørnafjorden og Osterøy. To av styrets medlemmer velges av og blant de konsernansatte.

Ansattes representasjon i datterstyrer

Konsernets ansatte er representert i alle våre driftsselskaper, seks selskaper til sammen.

Konsernet ser det som en klar styrke å ha bred representasjon blant våre ansatte i styrende organ. Dette gjelder også ansattes representasjon i BIRs bedriftsforsamling.

Styrets møter og samlinger

Konsernstyret har hatt ni ordinære styremøter i 2024. I tillegg har det vært tre korte ekstraordinære møter og ett e-postmøte. I tillegg har det vært gjennomført to uformelle Eiermøter i 2024. Konsernets ordinære generalforsamling ble gjennomført 20. juni 2024.

28.–29. august 2024 var det strategisamling for styrene i BIR.

Forsikring for styrets medlemmer og daglig leder

Styreansvarsforsikringen omfatter daglige ledere og styremedlemmer i alle BIR-selskaper hvor BIR eier mer enn 50 prosent. Forsikringen dekker i tillegg BIRs Bedriftsforsamling. Dekningsomfang er opptil 20 mill. kroner per tilfelle og egenandelen er 0 kroner. Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for ren formueskade som sikrede kan pådra seg i egenskap av sin styrefunksjon. Med ren formueskade forstås økonomiske tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting, herunder fare for skade som ikke er inntruffet.

Aslak Sverdrup
Styreleder

Kari Foseid Aakre
Nestleder

Anne-Merete Ask
Styremedlem

Gustav Bahus
Styremedlem

Tori Langås
Styremedlem

Mads Wiik Kleven
Styremedlem

Espen Petter Walde
Ansattrepresentant

Nina Mønstre
Ansattrepresentant

Borghild Lekve
Konsernsjef